

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА
АУДИТУ**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ПЕХ ЛІЛІЯ ІВАНІВНА

УДК 657.3/.6:336.225.674

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ
ПІДПРИЄМСТВА**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістра

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело
_____ Л.І. Пех

Науковий керівник
Малюга Наталія Михайлівна,
доктор економічних наук, професор

Житомир – 2020

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету

Рецензент: _____
(місце роботи, посада, підпис і прізвище та ініціали)

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

Голова комісії _____
(підпис) _____
(прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за результатами попереднього захисту:

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту № __ від _____ року.

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
д.е.н., проф. Мороз Ю.Ю.

_____ (підпис)

« __ » _____ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студентка Пех Лілія Іванівна захистила кваліфікаційну

(прізвище та ініціали)

роботу з оцінкою за шкалою ECTS _____, сума балів _____ за національною шкалою з оцінкою _____

Секретар ЕК _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Пех Л.І. Організація обліку і аналізу адміністративних витрат підприємства. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир, 2020.

У кваліфікаційній роботі обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення організації обліку і аналізу адміністративних витрат підприємства лісогосподарських підприємств.

Досліджено сучасний стан лісогосподарської галузі та її вплив на систему управління витратами; визначено сутність адміністративних витрат підприємств як економічної категорії та об'єкта обліку; розглянуто організаційно-економічну характеристику діяльності ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» та стан обліку адміністративних витрат; досліджено аналітичне забезпечення управління адміністративними витратами; розглянуто побудову обліково-аналітичної моделі управління адміністративними витратами за центрами відповідальності

Реалії сьогодення свідчать, що в сучасних умовах господарювання актуальною є розробка системи обліку та аналізу нових підходів до ефективного управління адміністративними витратами. В процесі проведеного дослідження нами запропоновано в положенні про преміювання детально прописати найменування підрозділів, професій та посад, які підлягають преміюванню за виконання чи перевиконання відповідних показників, в також доведено необхідність організації обліку адміністративних витрат в розрізі центрів відповідальності.

Ключові слова: облік, витрати, адміністративні витрати, управління витратами, лісове господарство, аналіз.

Abstract

Peh LI Organization of accounting and analysis of administrative costs of the enterprise. - Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 071 - accounting and taxation. - Polissya National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr, 2020.

The qualification work substantiates the theoretical provisions and practical recommendations for improving the organization of accounting and analysis of administrative costs of forestry enterprises.

The qualifying work investigated the current state of the forestry industry and its impact on the cost management system; the essence of administrative expenses of enterprises as an economic category and object of accounting is determined; the organizational and economic characteristics of the activity of SE "Novograd-Volynsky forestry of agro-industrial complex" and the state of accounting of administrative expenses are considered; analytical support of administrative expenses management is investigated; the construction of accounting and analytical model of management of administrative costs by centers of responsibility is considered

Today's realities show that in modern business conditions it is important to develop a system of accounting and analysis of new approaches to effective management of administrative costs. In the course of the research we proposed to prescribe in detail in the regulations on bonuses the names of departments, professions and positions that are subject to bonuses for performance or overfulfillment of relevant indicators, and also proved the need to account for administrative costs in terms of responsibility centers.

Keywords: accounting, costs, administrative costs, cost management, forestry, analysis.

ЗМІСТ

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні основи обліку і аналізу адміністративних витрат лісогосподарських підприємств	8
1.1. Характеристика лісогосподарської галузі та її вплив на систему управління витратами	8
1.2. Адміністративні витрати підприємств як економічна категорія та об'єкт обліку	14
Розділ 2. Діагностика стану обліково-аналітичного забезпечення управління адміністративними витратами підприємства	20
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності та стан обліку адміністративних витрат	20
2.2. Аналітичне забезпечення управління адміністративними витратами	28
Розділ 3. Удосконалення організації обліку адміністративних витрат підприємства	32
3.1. Побудова обліково-аналітичної моделі управління адміністративними витратами за центрами відповідальності	32
3.2. Прийняття рішень на основі обліково-аналітичної моделі управління адміністративними витратами	35
Висновки.....	40
Список використаних джерел.....	43
Додатки	48

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сьогодення однією із актуальних проблем в процесі управління лісогосподарським підприємством є забезпечення оперативності, точності, аналітичності інформації щодо витрати суб'єкта господарювання.

Реалії сьогодення свідчать, що утримання апарату управління лісогосподарським підприємством вимагає відповідних витрат, які є обов'язковими. Необхідно відмітити, що на відміну від прямих виробничих витрат, які безпосередньо включаються до виробничої собівартості продукції (товарів, робіт та послуг), вони відносяться до адміністративних витрат, які безпосередньо списуються на фінансові результати, адже пов'язані із організацією та обслуговуванням лісогосподарського підприємства загалом.

Метою написання кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних основ і розробка практичних рекомендацій вдосконалення організації обліку і аналізу адміністративних витрат підприємства.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- охарактеризувати стан лісогосподарської галузі та її вплив на систему управління витратами;
- визначити сутність адміністративних витрат підприємств як економічної категорії та об'єкта обліку;
- розглянути організаційно-економічну характеристику діяльності ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» та стан обліку адміністративних витрат;
- дослідити аналітичне забезпечення управління адміністративними витратами;
- розглянути побудову обліково-аналітичної моделі управління адміністративними витратами за центрами відповідальності;
- визначити порядок прийняття рішень на основі обліково-аналітичної моделі управління адміністративними витратами.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку при формуванні інформаційних ресурсів для організації обліку і аналізу адміністративних витрат підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні положення щодо формування системи бухгалтерського обліку і аналізу адміністративних витрат підприємства.

Методи дослідження. У науковому дослідженні використано такі методи: монографічний – для дослідження теоретичних основ адміністративних витрат лісогосподарського підприємства; економічного аналізу – в процесі аналізу адміністративних витрат лісогосподарського підприємства; графічний метод – для наочного схематичного зображення результатів дослідження та ін.

Інформаційною базою дослідження стали наукові публікації вчених та нормативно-правові акти щодо організації обліку і аналізу адміністративних витрат підприємства, дані бухгалтерського обліку, фінансова та статистична звітність, офіційні дані Державної служби статистики України, результати власних наукових досліджень.

Практичне значення одержаних результатів та впровадження. Результати дослідження доповідались, обговорювались і отримали позитивну оцінку на засіданнях керівництва ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» (довідка про впровадження № 368 від «15» грудня 2020).

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 47 сторінок друкованого тексту. Робота містить 10 рисунків, 10 таблиць. Список використаних джерел налічує 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Характеристика лісогосподарської галузі та її вплив на систему управління витратами

Лісогосподарський комплекс України – це виробничо-економічна система, яка об'єднує лісове господарство і лісозаготівельну промисловість та входить до складу лісопромислового комплексу України. Основною складовою лісогосподарського комплексу є лісове господарство, яке здійснює розширене відтворення та підвищення продуктивності лісів, посилення їхніх екологічних функцій, захист та охорону, а також лісовпорядкування та використання лісових ресурсів.

Важливою складовою лісогосподарського комплексу є лісове господарство, яке здійснює розширене відтворення та підвищення продуктивності лісів, посилення їхніх екологічних функцій, захист та охорону, а також лісовпорядкування та використання лісових ресурсів. Основним завданням лісового господарства, з одного боку, є забезпечення раціонального використання лісових ресурсів для задоволення потреб національної економіки в деревині та іншій лісовій продукції, а з іншого – збереження та охорона лісів. Оскільки, ефективний розвиток лісового господарства має велике значення для економіки держави, то в останні роки посилюються дослідження проблем та перспектив його розвитку.

Аналізуючи дані таблиці можна зробити висновок, що впродовж досліджуваного періоду загальна вартість реалізації усіх видів круглого лісу у 2019 р., в порівнянні з 2018 р., зменшилась на 1285,9 тис. грн, або на 9,1 %, . Водночас, спостерігається збільшення вартості реалізації ділового круглого лісу

хвойних порід на 89,9 тис. грн, або на 1,7 %, а також інші сортименти ділового круглого лісу на 1321,8 тис. грн. або у 2,1 р.

Таблиця 1.1

**Вартість реалізованої лісової продукції в межах України за видами
у 2018-2019 рр.**

Вид продукції	Роки		Відхилення 2019 р. до 2018 р.	
	2018	2019	+/-, (тис. грн)	% (раз)
Усі види круглого лісу	14132,7	12846,8	-1285,9	90,9
Діловий круглий ліс	9749,9	9231,5	-518,4	94,7
хвойних порід	5260,9	5350,8	89,9	101,7
листяних порід	4489,0	3880,7	-608,3	86,4
пиловник та фанерний кряж	8074,2	6537,6	-1536,6	81,0
хвойних порід	4086,6	3811,2	-275,4	93,3
листяних порід	3987,6	2726,4	-1261,2	68,4
балансова деревина, кругла та колота	481,2	177,6	-303,6	36,9
хвойних порід	328,8	90,9	-237,9	27,6
листяних порід	152,4	86,7	-65,7	56,9
інші сортименти ділового круглого лісу	1194,5	2516,3	1321,8	у 2,1 р.
хвойних порід	845,5	1448,7	603,2	171,3
листяних порід	349,0	1067,6	718,6	у 3,1 р.
Паливна деревина	4382,8	3615,3	-767,5	82,5
хвойних порід	2186,8	1404,8	-782	64,2
листяних порід	2196,0	2210,5	14,5	100,7

В своїх дослідженнях Озеран В.О. та Чік М.Ю. стверджують, що «поряд з необхідністю вивчення загальних питань організації та методики обліку і калькулювання собівартості продукції лісогосподарського підприємства виникає необхідність врахування особливостей формування витрат, розподілу їх комплексних статей, прийомів і способів калькулювання собівартості продукції, які повинні визначатися галузевими методичними рекомендаціями» [22].

Відповідно до Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах лісового господарства України лісогосподарський комплекс включає два види діяльності: лісове господарство і лісозаготівля. Лісове господарство здійснює розширене лісовідтворення, підвищення продуктивності лісів, посилення їх економічних функцій, лісовпорядкування, захист та охорону лісів. Лісозаготівля проводить лісосічні

роботи, вивозить і сплавляє деревину, здійснює її первинну обробку, займається заготівлею грибів, дикорослих плодів і ягід, лікарських рослин, березового соку, меду [20].

Управління витратами — це складний багатоаспектний та динамічний процес, що включає управлінські дії, які спрямовані на підвищення ефективності використання виробничих ресурсів на підприємстві, та перспективного розвитку підприємства [9].

Відсутність системного походу до управління витратами підприємства обумовлює необхідність вивчення самої системи управління витратами і визначення її структури (рис. 1.1).

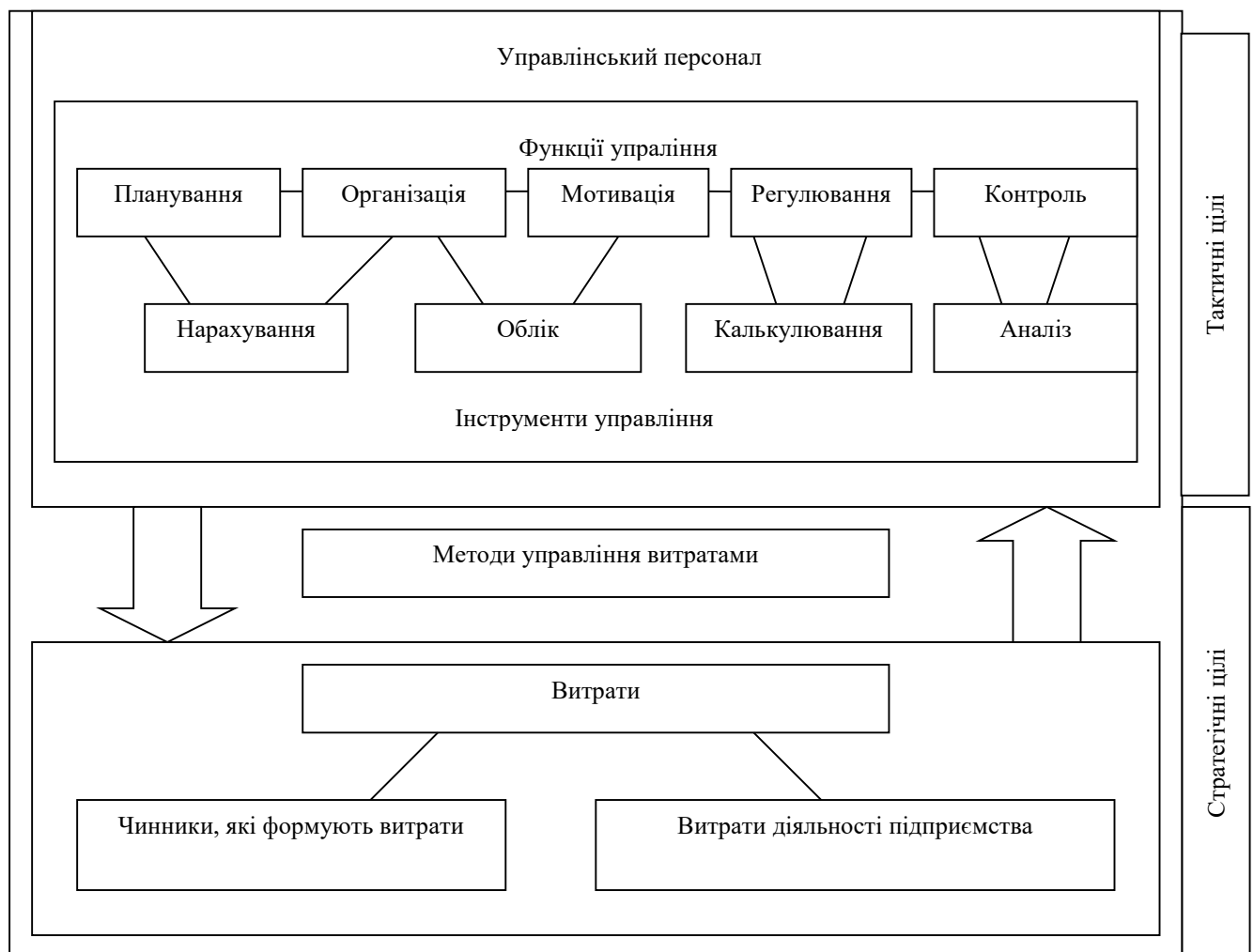

Рис. 1.1 Структура системи управління витратами

Система управління витратами має три аспекти: розробка рішень (організаційний), реалізація рішень (мотиваційний), контроль (економічно функціональний). Елементи управлінсько-функціонального аспекту представлені на рис. 1.2 [46].

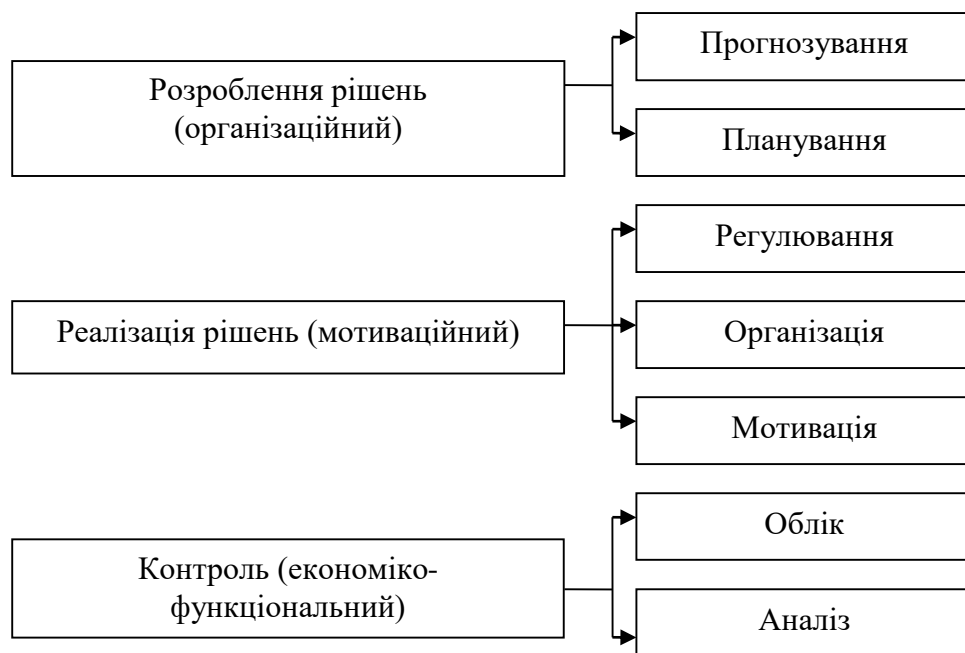

Рис. 1.2 Управлінсько-функціональний аспект системи управління витратами підприємства [46]

Схема системи управління витратами підприємства представлена на рис. 1.3 [46].

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що метою підвищення ефективності управління адміністративними витратами необхідно процес управління витратами як комплекс взаємопов'язаних елементів, які можуть функціонувати в межах впливу як зовнішнього так і внутрішнього середовища.

Отже, вплив суб'єкта на об'єкт здійснюється за допомогою функціонування підсистем управління витратами. Системоутворюючим чинником при підборі елементів системи управління витратами виступає функціональна повнота системи. Він означає, що функція управління витратами реалізується стосовно

всіх елементів об'єкта управління витратами. У цьому випадку визначення елементів системи здійснюється на основі виявлення основних, конкретних функцій та функцій забезпечення управління витратами.

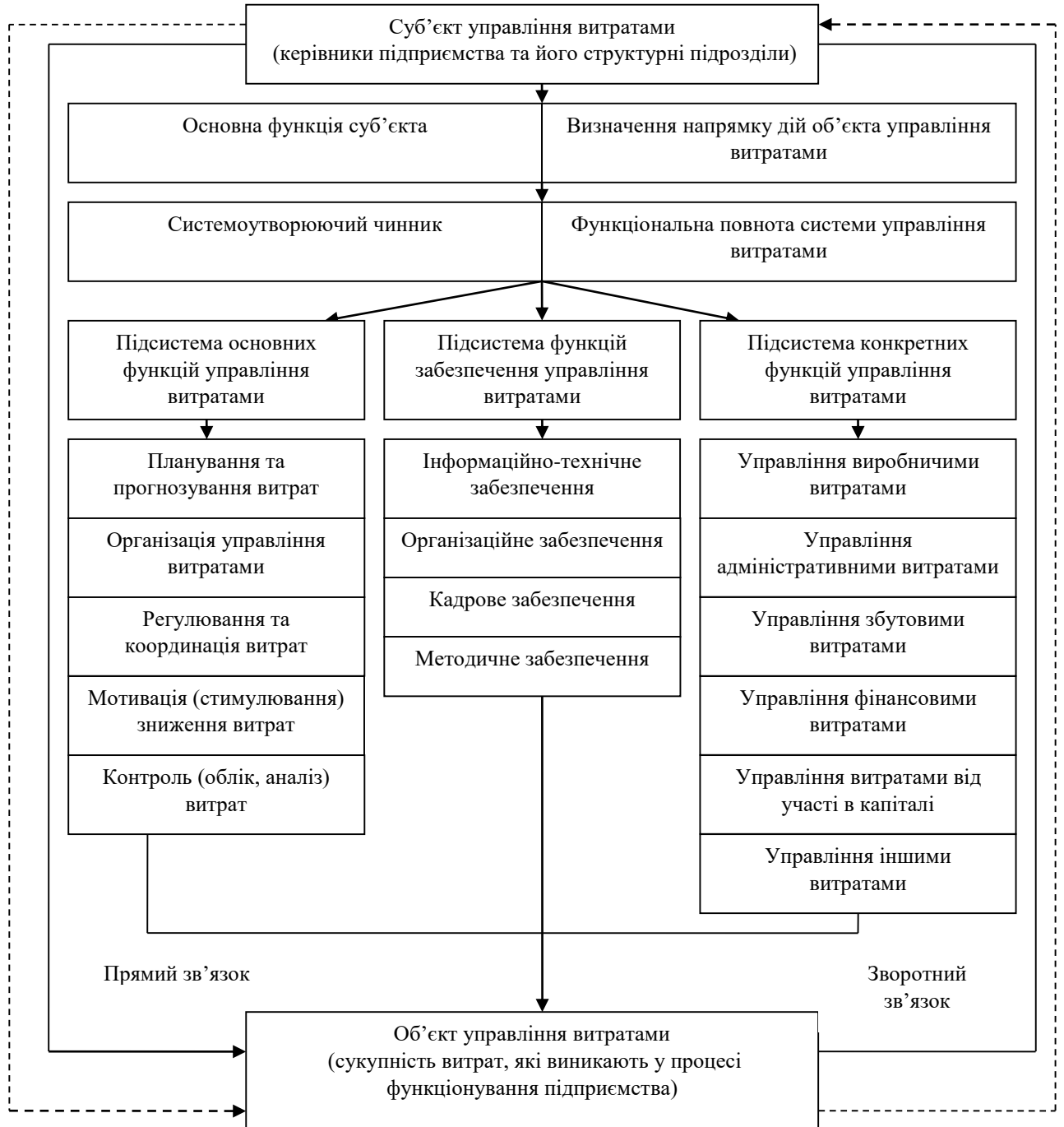

Рис. 1.3. Система управління витратами лісгосподарського підприємства

В процесі проведеного дослідження необхідно відмітити, що система управління витратами лісогосподарських підприємств передбачає виконання наступних функцій (рис. 1.4).

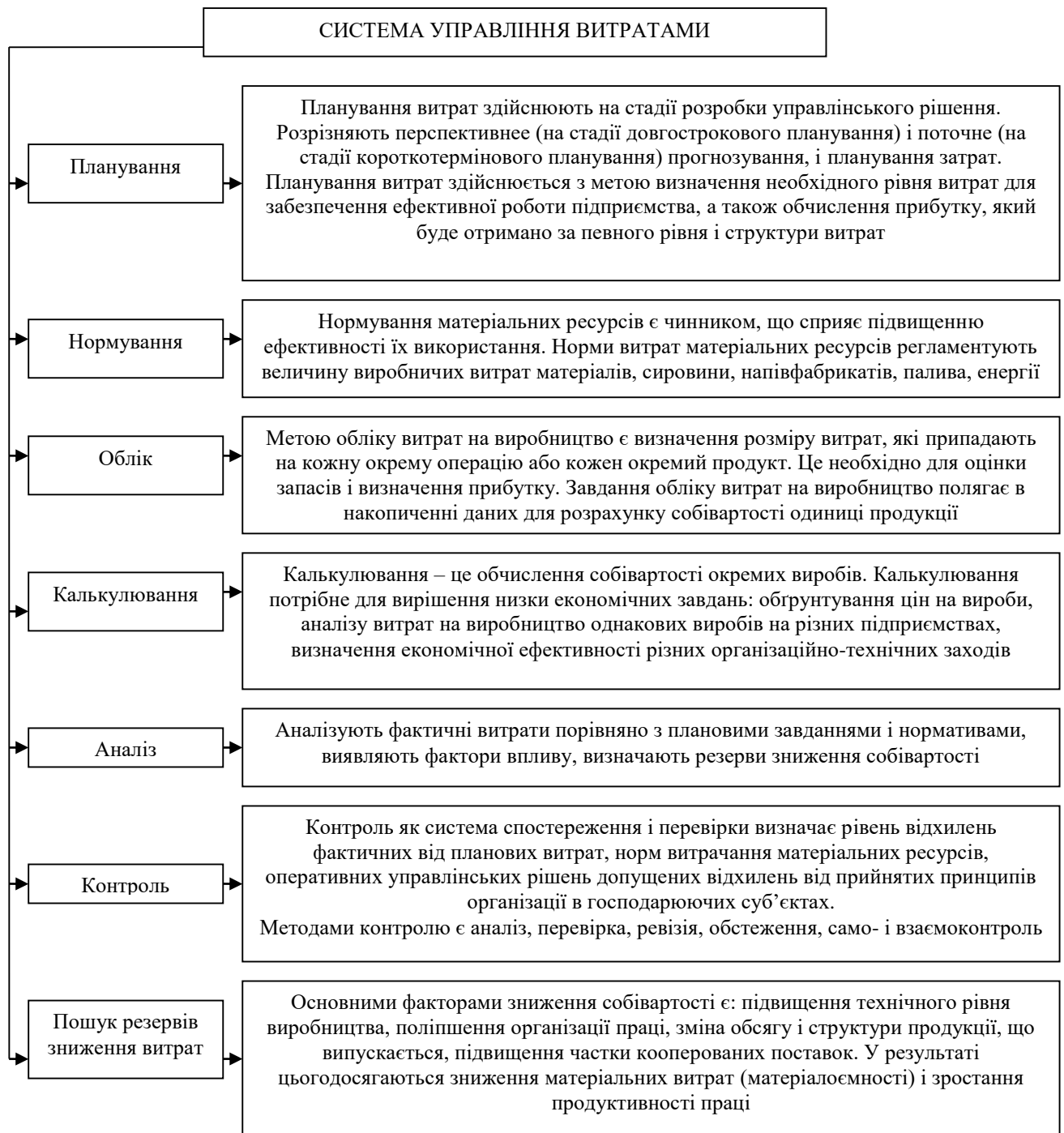

Рис. 1.4 Функції системи управління витратами лісогосподарських підприємств

До складу основних позитивних рис системи управління витратами лісогосподарських підприємств звичайно відносять такі: виявлення можливостей скорочення виробничих витрат і створення вигідних умов для економії ресурсів; формування конкурентних переваг цінового походження; підвищення оперативності та адекватності управлінських даних про використання ресурсів підприємства та ін. Система управління витратами та форми її ведення визначаються самостійно лісогосподарським підприємством.

1.2. Адміністративні витрати підприємств як економічна категорія та об'єкт обліку

В сучасних умовах господарювання вітчизняні товаровиробники можуть забезпечити конкурентоспроможність продукції на основі зниження частки адміністративних витрат. Водночас, досягнення цієї мети передбачає особливу увагу керівного складу підприємства до проблем, які виникають в процесі визначення раціональності структури адміністративних витрат та удосконаленням механізму управління ними.

Реальним напрямом удосконалення механізму управління адміністративними витратами є зниження рівня загальногосподарських витрат на підприємствах і перехід від системи їх обліку й оцінки до системи управління ними.

Система управління адміністративними витратами на підприємствах має функціональний та організаційний аспекти, складовими цієї системи є:

- нормування, планування і прогнозування адміністративних витрат за видами продукції та структурними підрозділами підприємства;
- управлінський та фінансовий облік;
- аналіз і оцінка ефективності формування витрат;
- поточний контроль за адміністративними витратами і відповідальність за

неефективне управління ними;

- стимулювання працівників за зниження рівня цих витрат і підвищення рівня їх використання тощо.

В ринкових умовах господарювання ключовим фактором підвищення прибутковості діяльності вітчизняних лісогосподарських підприємств є забезпечення їхньої стабільності та створення раціональної та дієвої системи механізму управління адміністративними витратами.

Економічне зростання, поліпшення використання виробничих потужностей тощо, котрі, як правило, є результатом розвитку ринкових умов господарювання, спричиняють зростання частки адміністративних витрат у загальному обсязі витрат суб'єкта господарювання.

В умовах сьогодення зменшення частки адміністративних витрат в структурі витрат будь-якого суб'єкта господарювання є одним із способів зниження собівартості продукції. Слід відмітити, що впливати на вартість матеріальних ресурсів досить складно, тому їхню економію можна забезпечити лише при зміні технології виробництва.

Адміністративні витрати є частиною сукупних витрат виробництва і виконують функцію забезпечення безперервності виробничо-господарського процесу. Тому проблема управління адміністративними витратами полягає головним чином не в економії, а в пошуку їх оптимального рівня для кожного окремого суб'єкта господарювання. Водночас, необґрунтоване скорочення адміністративних витрат може викликати і певні негативні наслідки, як, наприклад, зменшення мотивації адміністративно-управлінського персоналу тощо.

У сучасних умовах господарювання кожен суб'єкт господарської діяльності наділений правом самостійно вирішувати питання формування собівартості товарної продукції. Водночас, розроблений механізм має включати в себе елементи організаційно-економічного характеру, що забезпечують організацію управлінських дій керівництва підприємства щодо зниження частки

адміністративних витрат у собівартості товарної продукції та підвищення ефективності управління цими витратами.

В сучасних умовах господарювання основними умовами ефективно організації механізму управління адміністративними витратами лісогосподарських підприємств є:

- готовність керівництва лісогосподарського підприємства до запровадження змін в своїй діяльності в нових умовах господарювання;
- формування раціональної системи управління адміністративними витратами;
- відповідність вимогам сучасної нормативно-правової бази щодо формування основних елементів механізму управління витратами.

Розробка та впровадження дієвого механізму управління адміністративними витратами дає змогу адміністративному персоналу лісогосподарського підприємства вчасно отримувати повну, достовірну та своєчасну інформацію з метою прийняття раціональних управлінських рішень. Розроблений механізм повинен бути адаптований до особливостей діяльності лісогосподарського підприємства та зручним для реалізації дій щодо управління адміністративними витратами. До загальної системи управління адміністративними витратами слід включити:

- забезпечення адміністративного персоналу лісогосподарського підприємства, підрозділів і функціональних служб достатньою інформацією для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та оперативного регулювання процесу формування вартості продукції (робіт, послуг);
- визначення обґрунтованості формування адміністративних витрат за окремими елементами;
- спостереження і постійний контроль (через запровадження на підприємстві підрозділу внутрішнього аудиту) за фактичним рівнем загальногосподарських витрат;
- виявлення відхилень витрат від запланованого рівня;

– виявлення внутрішньовиробничих і внутрішньогосподарських резервів зниження рівня адміністративних витрат.

В основу побудови механізму правління загальногосподарськими витратами підприємств треба покласти загальні принципи формування організаційно-управлінських структур. Функції такого механізму мають реалізовуватися, враховуючи галузеві особливості кожного окремого підприємства та специфіку його стратегічного курсу [48].

Економічні елементи механізму управління адміністративними витратами підприємств повинні перебувати у взаємозв'язку, хоч за певних умов вони можуть розглядатися як самостійні економічні системи.

Функціональну модель механізму управління адміністративними витратами подано на рис. 1.5.

Механізм управління адміністративними витратами підприємств має охоплювати кадрове, інформаційне, юридичне, матеріально-технічне, фінансове забезпечення, координацію та контроль дій виробничо-господарських підрозділів і процесів виконання функцій.

Важливий момент в управлінні адміністративними витратами – упорядкування інформаційних потоків такого механізму, зведення їх у систему.

Інформаційна підтримка процесу управління підприємством набуває особливого значення в умовах жорсткої конкуренції, з одного боку, і глибокої системної кризи вітчизняної економіки, з другого, для підприємств, що долають затяжний період спаду виробництва й економічної невизначеності.

Оскільки механізм управління адміністративними витратами є інструментом у руках керівництва лісогосподарського підприємства, він повинен відповідати особливостям галузі лісового господарства.

Рис. 1.5. Модель механізму управління адміністративними витратами

Таким чином, для підвищення ймовірності прийняття правильних рішень треба чітко розділяти етапи процесу управління адміністративними витратами. Рациональну організацію процесу управління адміністративними витратами підприємств треба будувати на розумній логічній послідовності його етапів. При цьому важливою передумовою ефективного управління адміністративними витратами, забезпечення фінансової стабільності, конкурентоздатності й

економічного розвитку підприємства є розуміння економічної природи цих витрат і вміння правильно їх класифікувати.

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНИМИ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» та стан обліку адміністративних витрат

Лісогосподарський комплекс України – це виробничо-економічна система, яка об'єднує лісове господарство і лісозаготівельну промисловість та входить до складу лісопромислового комплексу України. Основною складовою лісогосподарського комплексу є лісове господарство, яке здійснює розширене відтворення та підвищення продуктивності лісів, посилення їхніх екологічних функцій, захист та охорону, а також лісовпорядкування та використання лісових ресурсів.

ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» підпорядковане Житомирському обласному комунальному агролісогосподарському підприємству «Житомироблагроліс» Житомирської обласної ради. Характеристика підприємства за кодами економічної класифікації представлено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Характеристика ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» за кодами економічної класифікації

ЄДРПОУ	30816653 Правовий статус суб'єкта ЮРИДИЧНА ОСОБА
Місцезнаходження за КОАТУУ	1811000000, 11705, Житомирська область, м. Новоград-Волинський, вул. Потапова, буд. 9
Організаційно-правова форма за КОПФГ	150 Комунальне підприємство
Види діяльності за КВЕД	02.40 Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві

Загальну структуру ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» утворює сукупність всіх виробничих, невиробничих і управлінських підрозділів підприємства. Необхідно зазначити, що виробничі підрозділи розміщені таким чином, щоб забезпечити ефективні взаємозв'язки між підрозділами. Структура управління ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» є ефективною і відповідно збалансованою для здійснення господарської діяльності.

Організаційно-управлінську структуру ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» представлено на рис. 2.1.

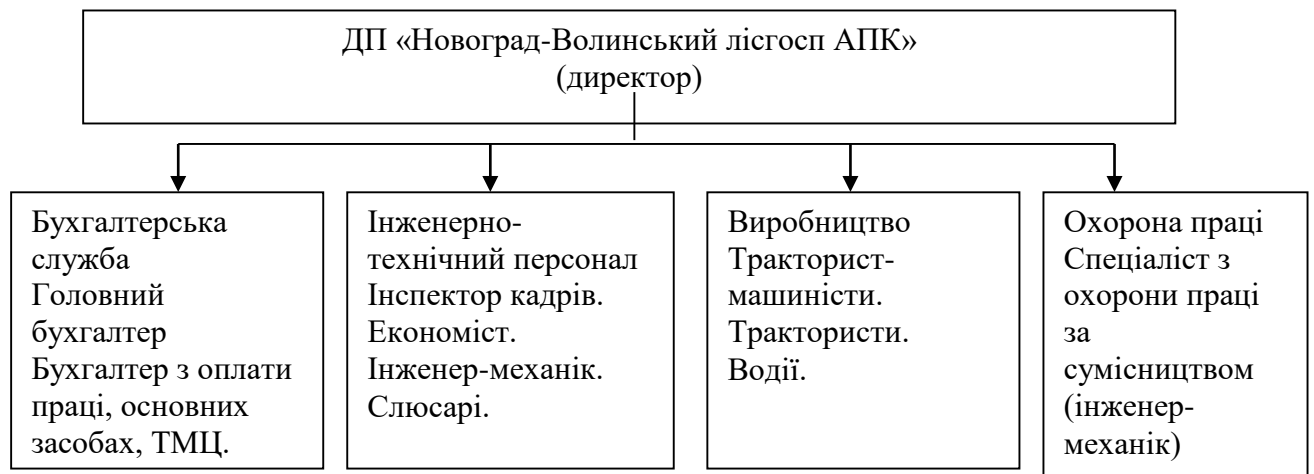

Рис. 2.1 Організаційно-управлінська структура ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК»

В ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» між адміністрацією підприємства та працівниками укладений колективний договір, основною метою якого є регулювання соціально-економічних відносин та узгодження інтересів працівників і адміністрації.

Проведемо аналіз складу та структури активів ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» за 2018-2019 рр. (табл. 2.2).

Аналізуючи показники наявності та стану активів, можна дійти висновку, що за аналізований період вони збільшились на 3361 тис. грн. або на 50,9 %. Це пов'язано із збільшенням необоротних активів на 980 тис. грн., або на 450,7 %, за

рахунок збільшення незавершених капітальних інвестицій на 532 тис. грн, або у 4,6 р. та за рахунок збільшення основних засобів на 448 тис. грн, або на 22,4 %.

Таблиця 2.2

**Склад та структура активів ДП “Новоград-Волинський лігосп АПК”,
тис. грн.**

Показники	Рік		Відхилення 2019 р. до 2018 р.	
	2018	2019	+/-, тис. грн.	% (раз)
I. Необоротні активи:				
Незавершені капітальні інвестиції	147	679	532	у 4,6 р.
Основні засоби (залишкова вартість)	1997	2445	448	122,4
Усього за розділом I	2144	3124	980	145,7
II. Оборотні активи:				
Запаси	3207	2975	-232	92,8
Виробничі запаси	336	357	21	106,3
Незавершене виробництво	2676	2309	-367	86,3
Готова продукція	195	309	114	158,5
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги	152	541	389	У 3,6 р.
Дебіторська заборгованість за розрахунками				
за виданими авансами	278	70	-208	25,2
з бюджетом	-	141	-	-
із внутрішніх розрахунків	110	52	-58	47,3
Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті	474	2935	2461	У 6,2 р.
Інші оборотні активи	244	132	-112	54,1
Усього за розділом II	4465	6846	2381	153,3
Баланс	6609	9970	3361	150,9

Що стосується оборотних активів, то їх загальна величина збільшилась на 2381 тис. грн. або на 53,3 %. В свою чергу це відбулося за рахунок збільшення виробничих запасів на 21 тис. грн або на 6,3 % В свою чергу суттєво зросла кількість грошових коштів на 2461 тис. грн. або у 6,2 р. та дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги на 389 тис. грн, або 3,6 р.

Наступним етапом дослідження є аналіз джерел утворення активів підприємства. Дані представлено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Характеристика джерел утворення активів ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”, тис. грн.

Показники	Рік		Відхилення 2019 р. до 2018 р.	
	2018	2019	+/-, тис. грн	% (раз)
I. Власний капітал				
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	2300	4568	2268	198,6
Усього за розділом I	2300	4568	2268	198,6
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Довгострокові забезпечення	100	199	99	199,0
Усього за розділом II	100	199	99	199,0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за:				
товари, роботи, послуги	1044	1253	209	120,0
розрахунки з бюджетом	1020	1449	429	142,1
розрахунками зі страхування	110	228	118	у 2,1 р.
розрахунками з оплати праці	390	897	507	у 2,3 р.
розрахунки з одержаних авансів	1630	1326	-304	81,3
Інші поточні зобов'язання	15	50	35	у 3,3 р.
Усього за розділом III	4209	5203	994	123,6
Баланс	6609	9970	3361	150,9

Аналізуючи складові джерел формування активів ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” можна відмітити, що ці показники змінилися наступним чином. В першу чергу треба відмітити збільшення загальної величини балансу на 3361 тис. грн. або на 50,9 %. Це пов'язано із збільшенням величини власного капіталу на 2268 тис. грн. або на 98,6 %, що пов'язано із збільшенням суми нерозподіленого прибутку.

В свою чергу поточні зобов'язання і забезпечення збільшились 994 тис. грн. або на 23,6 %. При цьому суттєво зросли поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування на 118 тис. грн, або у 2,1 р., за розрахунками з оплати праці на 507 тис. грн, або у 2,3 р. та кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги на 209 тис. грн. або на 20,0 %, що є негативним для господарської діяльності ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”.

Основні економічні показники господарської діяльності ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” за результатами функціонування у 2018-2019 роках представлено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Характеристика результатів господарської діяльності ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” за 2018-2019 рр., тис. грн.

Показники	Роки		Відхилення 2019 р. до 2018 р.	
	2018	2019		
			+/-, тис. грн.	% (раз)
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	15908	28095	12187	176,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	9792	16068	6276	164,1
Валовий: прибуток	6116	12027	5911	196,6
Інші операційні доходи	17	59	42	у 3,5 р.
Адміністративні витрати	3224	4816	1592	149,4
Витрати на збут	996	1741	745	174,8
Інші операційні витрати	1056	1578	522	149,4
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	857	3951	3094	у 4,6 р.
Чистий фінансовий результат: прибуток	703	3240	2537	у 4,6 р.

Дані таблиці свідчать, що за аналізований період показники ефективності господарської діяльності ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”, порівнюючи 2018-2019 рр. змінилися наступним чином. Так, чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився на 12187 тис. грн. або на 76,6 %. Результати аналізу свідчать, що господарство здійснювало свою діяльність досить ефективно отримуючи у 2019 р. чистого прибутку на суму 3240 тис. грн, що на 2537 тис. грн. або у 4,6 р. більше, в порівнянні з 2018 р. (703 тис. грн.).

Відповідно до чинного законодавства адміністративні витрати складаються з витрат, що пов'язані з організацією управління та обслуговування ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”. До них відносяться (рис. 2.2).

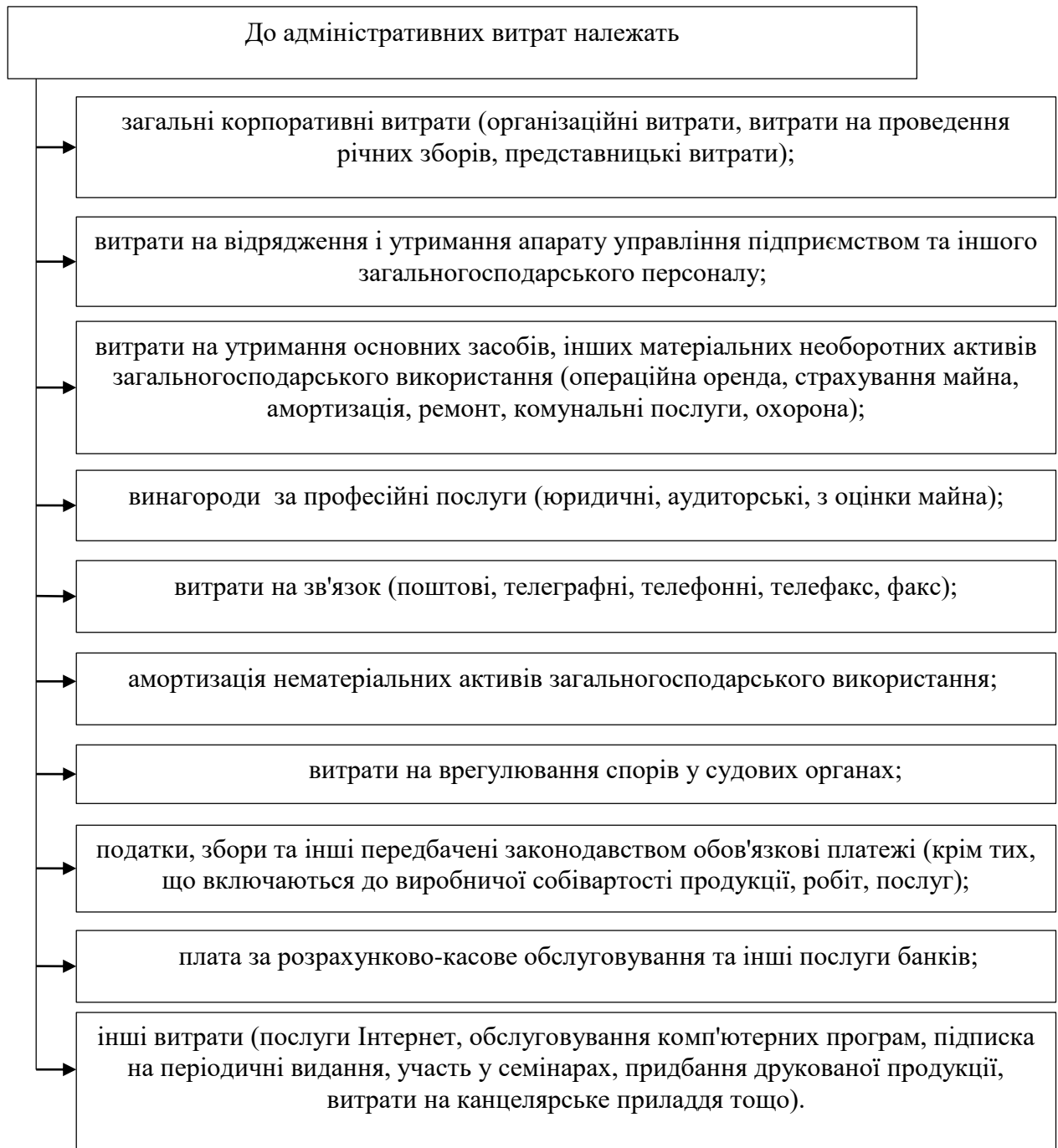

Рис. 2.2. Склад адміністративних витрат

Підставою для бухгалтерського обліку адміністративних витрат є первинні документи, оскільки саме в них зафіксовані факти здійснення цих витрат. В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що інформація, яка відображається у первинних документах ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”, узагальнюється на рахунках бухгалтерського обліку, а також відповідно в регістрах синтетичного та аналітичного обліку.

По статті “Загальні корпоративні витрати” (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати) передбачене заповнення таких документів: платіжне доручення, довіреність.

ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” при отриманні рахунку-фактури заповнює платіжне доручення (головним бухгалтером), згідно якого банк перераховує кошти підприємству, яке виставило рахунок-фактуру. На підставі доручення головний бухгалтер отримує товар (роботи, послуги), а також податкову і видаткову накладні. При перерахуванні коштів банк повертає завірену копію платіжного доручення і на наступний день свою виписку.

До статті „Витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством” відносять витрати згідно авансових звітів.

До статті „Витрати на отримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання” – відносять операційну оренду, страхування майна, амортизацію, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорону – розрахунки амортизації основних засобів і нематеріальних активів, рахунки орендодавців на орендну плату за приміщення офісу, рахунки за використання води, світла.

До статті „Винагороди за професійні послуги” відносять юридичні, аудиторські та оцінка майна – Акт виконаних робіт та наданих послуг.

До статті „Витрати на зв’язок” (поштові, телефонні, телеграфні, факс, телекс ін.) відносять рахунки за зв’язок, мобільний зв’язок, оплачених на підставі рахунків.

Стаття «Оплата праці» ведеться в розрізі основної і додаткової заробітної плати.

Основна заробітна плата нараховується працівникам адмінперсоналу підприємства на основі Табеля обліку робочого часу (ф. № 64). Оформлення табелю здійснюється наступним чином: окремо для кожного співробітника ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” відводять рядок, де відображають кількість відпрацьованих годин, а також вказують причини пропуску робочих днів,

відповідними умовними літерами. У таблиці обов'язково вказують посаду співробітника, його оклад відповідно до штатного розпису, вид оплати праці, табельний номер, код синтетичного і аналітичного рахунку та відповідно суму нарахованої заробітної плати. В кінці місяця особа яка склала табель передає його до бухгалтерії для нарахування оплати праці співробітників ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”.

Таблиця 2.5

Порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку адміністративних витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
	Дебет	Кредит	
Нараховано заробітну плату адміністративним працівникам	92 «Адміністративні витрати»	661 «Розрахунки за заробітною платою»	9282
Відображено витрати за єдиним соціальним внеском в складі адміністративних витрат	92«Адміністративні витрати»	65 «Розрахунки за страхуванням»	3451
Витрати на відрядження	92 «Адміністративні витрати»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	2400
Витрати на утримання (опалення, освітлення, водопостачання та інші комунальні послуги) об'єктів, що забезпечують адмінпотреби	92 «Адміністративні витрати»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	848
Витрати на зв'язок	92»Адміністративні витрати»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	1741
Нарахування податків та інших обов'язкових платежів	92»Адміністративні витрати»	641 ««Розрахунки за податками»	3126

Організація синтетичного та аналітичного обліку адміністративних витрат в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” повинна відображати сукупність всіх операцій щодо здійснених витрат. Водночас, на організацію аналітичного обліку здійснюють вплив наступні фактори:

- особливості діяльності підприємств лісового господарства;
- асортимент товару, послуг та продукції, яка виробляється ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”;

- структура управління підприємства;
- ступінь організації обліку;
- рівень автоматизації облікових робіт.

Необхідно відмітити, що синтетичний облік, не спроможний здійснювати контроль господарських процесів в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”. Тому, з метою формування показників, необхідних для управління окремими процесами на підприємстві організовується аналітичний облік. Синтетичні рахунки призначені для узагальненого групування й обліку однорідних об’єктів, аналітичні рахунки – для детальної їх характеристики. Відображення господарських засобів і процесів в узагальнених показниках (на синтетичних рахунках), називається синтетичним обліком; відображення їх на особистих (аналітичних рахунках) – аналітичним обліком.

Відповідно до чинного законодавства, адміністративні витрати не включаються до виробничої собівартості готової продукції, адже така інформація формується на рахунках обліку витрат відповідного звітного періоду.

Адміністративні витрати повністю відносяться на витрати звітного періоду. Списання адміністративних витрат на фінансові результати в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” оформляється розрахунком бухгалтерії, на підставі якої складається наступна кореспонденція рахунків: дебет рахунку 791 «Результати основної діяльності» і кредит рахунку 92 «Адміністративні витрати».

2.2. Аналітичне забезпечення управління адміністративними витратами

Метою аналітичного забезпечення управління адміністративними витратами в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” є поєднання правил організації обліку та методики проведення аналізу з метою формування точної, своєчасної та якісної інформації про результати господарської діяльності лісгосподарського

підприємства та своєчасного надання інформації зацікавленим як зовнішнім, так і внутрішнім користувачам.

Особливу роль у визначенні ефективності системи управління адміністративними витратами в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” займає система аналізу, на яку відповідно впливають наступні фактори:

- метод обліку витрат, який використовується лісгосподарським підприємством;
- рівень автоматизації обліково-аналітичної системи лісгосподарського підприємстві;
- рівень планування системи операційних витрат;
- формування інформації щодо операційних витрати з метою виявлення відхилень, характеристика причин цих відхилень і прийняття заходів щодо усунення їх негативного впливу.

Метою аналізу витрат є виявлення можливостей раціонального використання виробничих ресурсів та всебічна оцінка досягнутих результатів щодо оптимізації витрат, обґрунтування управлінських рішень.

Джерелом інформації для проведення аналізу витрат в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” є форма №2 Звіт про сукупний дохід.

Аналіз витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” представлено у вигляді табл. 2.6.

Проаналізувавши складові елементів операційних витрат за 2018-2019 роки, важливо відмітити їх збільшення на 8491 тис. грн. або на 55,4 %, це відбулося за рахунок збільшення суми матеріальних витрат на 1305,0 тис. грн, або на 87,6 %, суми витрат на оплату праці на 3835 тис. грн, або на 90,1 %, суми відрахувань на соціальні заходи на 856 тис. грн, або на 94,2 % та інших операційних витрат на 2037 тис. грн, або на 24,3 %.

Таблиця 2.6

Аналіз формування операційних витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”, (тис. грн.)

Показники	Роки		Відхилення, 2019 р. до 2018 р.	
	2018	2019	+/-	%
Матеріальні затрати	1489	2794	1305	187,6
Витрати на оплату праці	4258	8093	3835	190,1
Відрахування на соціальні заходи	909	1765	856	194,2
Амортизація	301	759	458	у 2,5 р.
Інші операційні витрати	8381	10418	2037	124,3
Разом	15338	23829	8491	155,4

Аналіз формування витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” за 2018-2019 рр. представлено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз формування витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” за 2018-2019 рр.

Показники	Роки		Відхилення 2019 до 2018 рр.	
	2018	2019	+/-, тис. грн.	% (раз)
Адміністративні витрати	3224	4816	1592	149,4
Витрати на збут	996	1741	745	174,8
Інші операційні витрати	1056	1578	522	149,4

Проаналізуємо показники формування та використання витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”. Так, сума адміністративних витрат збільшилась на 1592,0 тис. грн, або на 49,4 %, сума інших операційних витрат збільшились на 522,0 тис. грн. або на 49,4 %, що пов’язано із збільшенням витрат керівництвом підприємства.

Аналіз складу адміністративних витрат ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК» за 2018-2019 рр. представлено в табл. 2.8.

Аналізуючи дані таблиці щодо складу адміністративних витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” за 2018-2019 рр., можна зробити висновок, що в складі адміністративних витрат спостерігаються зміни по кожній статті.

Так, впродовж досліджуваного періоду амортизація основних засобів загальногосподарського використання збільшилась на 3382,97 тис. грн, або на 27,4 %.

Таблиця 2.8

Аналіз складу адміністративних витрат ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” за жовтень 2018-2019 рр.

Показники	Роки		Відхилення 2019 до 2018 рр.	
	2018	2019	+/-, тис. грн.	% (раз)
Абонплата за доступ до мережі Інтернет	1059,32	1166,66	107,34	110,1
Амортизація основних засобів загальногосподарського використання	12364,21	15747,18	3382,97	127,4
Вивезення твердих побутових відходів	158,58	184,44	25,86	116,3
Витрати на оплату послуг зв'язку	289,32	337,49	48,17	116,6
Витрати на оплату праці адміністративного персоналу	301256,87	319822,35	18565,48	106,2
Витрати на оплату охорони	37451,21	41908,34	4457,13	111,9
Витрати на поштово-телеграфічні послуги	1789,52	1958,54	169,02	109,4
Відновлення картриджа	-	275,00	-	-
Електроенергія активна	963,45	1057,33	93,88	109,7
Канцелярські витрати	2452,93	3108,46	655,53	126,7
Комісія банку	2560,00	2800,43	240,43	109,4
Комплексні консультації	1000,00	1500,00	500	150,0
Матеріальні витрати: ПММ адміністративні	12235,32	14906,09	2670,77	121,8
Мобільний зв'язок	236,91	421,57	184,66	177,9
Оголошення	-	40,80	-	-
Послуги інформатизації	17852,00	20333,33	2481,33	113,9
Поточний ремонт	7423,00	8577,02	1154,02	115,5
Страховий платіж	46812,63	48613,60	1800,97	103,8
Утримання будинків та споруд	5752,65	6378,45	625,8	110,9
Разом	451657,9	489137,08	37479,18	108,3

В 2019 р. сума витрат на оплату праці, в порівнянні з 2018 р. збільшилась на 18565,48 тис. грн, або на 6,2 %. Також спостерігається збільшення суми витрат на оплату послуг зв'язку на 48,17 тис. грн, або на 16,6 %.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Побудова обліково-аналітичної моделі управління адміністративними витратами за центрами відповідальності

В умовах сьогодення формування обліково-інформаційного забезпечення управління адміністративними витратами в лісогосподарських підприємствах повинно забезпечувати комплексне дослідження системи адміністративних витрат, аналізу ефективності їх здійснення з метою узагальнення даних, для прийняття раціональних управлінських рішень

До основних елементів системи обліково-аналітичного забезпечення в лісогосподарських підприємствах можна віднести первинні бухгалтерські документи, реєстри бухгалтерського обліку, управлінську звітність, фінансову та статистичну звітність.

Інформаційне забезпечення управління адміністративними витратами в лісогосподарських підприємствах – це сукупність первинних документів, нормативно-правових актів щодо обсягу інформації, яка обертається в системі автоматизованого оброблення інформації.

Узагальнена інформація щодо порядку формування адміністративних витрат основою для прийняття управлінських рішень. Необхідно відмітити, що в сучасних умовах господарювання особливої актуальності набуває розподіл облікової інформації на фінансову та управлінську, що потребує особливої організації системи взаємодії різних категорій користувачів (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Розподіл джерел облікової інформації в рамках фінансового та управлінського обліку адміністративних витрат лісогосподарського підприємства

Одним із завдань бухгалтерського обліку адміністративних витрат є забезпечення користувачів достовірною, точною, повною та своєчасною інформацією про витрати підприємства, господарські процеси, а також фінансові результати.

Водночас, механізмом інформаційного забезпечення обліково-аналітичної системи управління в лісогосподарських підприємствах взаємодія систем організації обліку, проведення аналізу та контролю, що взаємодіють за рахунок інформаційних потоків з метою управління економічними процесами (рис. 3.2).

В умовах сьогодення формування системи облікової інформації з метою управління адміністративними витратами, являє собою взаємодію бухгалтерського та управлінського обліку, елементів облікової політики та

управлінської звітності. Загалом розроблена система формує показники оцінки витрат та формування фінансових результатів із метою прийняття раціональних управлінських рішень.

Рис. 3.2. Схема організації механізму інформаційного забезпечення обліково-аналітичної системи управління адміністративними витратами в єдиному інформаційному середовищі лісгосподарського підприємства

Отже, в системі управління адміністративними витратами лісогосподарських підприємств ефективно та раціональне використання інформаційних ресурсів за участі новітніх інформаційних технологій може забезпечити посилення конкурентних переваг лісогосподарських підприємств.

3.2. Прийняття рішень на основі обліково-аналітичної моделі управління адміністративними витратами

Реалії сьогодення свідчать, що організація обліку та аналізу адміністративних витрат вимагають розробку нових підходів до їх класифікації, які дають можливість вдосконалити систему управління адміністративними витратами зокрема та витратами підприємства загалом.

Основними факторами, які визначають класифікаційні ознаки адміністративних витрат є організаційна побудова господарської діяльності лісогосподарських підприємства.

Необхідно відмітити, що на даний час облік адміністративних витрат на лісогосподарських підприємствах організований без деталізації місць виникнення витрат, що здійснює негативний вплив на виявлення резервів зниження даного виду витрат. Тому, з метою отримання достовірної, точно, своєчасної, правдивої та повної інформації доцільно виробничо-господарські підрозділи лісогосподарського підприємства групувати за центрами відповідальності щодо понесених витрати. Необхідно відмітити, що саме за таких умов на кожному рівні управління є можливість забезпечення відповідальності окремих працівників за понесені витрати, а також розробка системи їх раціоналізації.

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що в сучасних умовах господарювання особливої актуальності набуває питання

групування адміністративних витрат за центрами відповідальності, з врахуванням специфіки діяльності лісогосподарських підприємств (рис. 3.3).

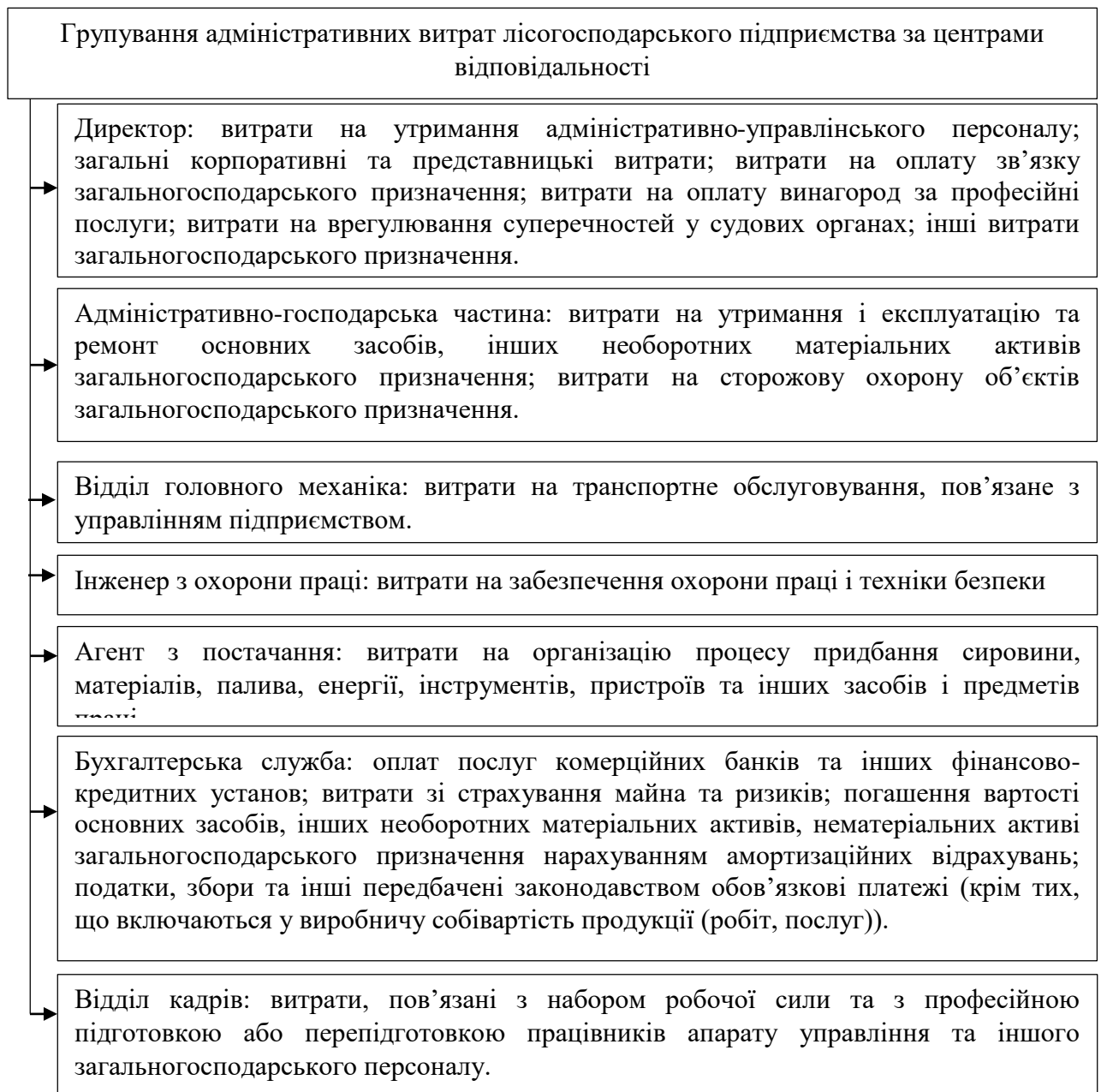

Рис. 3.3. Групування адміністративних витрат лісогосподарського підприємства за центрами відповідальності

Найголовнішим елементом системи управління витратами в цілому є аналіз, основною метою якого є забезпечення інформацією, всебічна оцінка вже

досягнутих результатів та здійснення обґрунтування управлінських рішень з приводу їх подальшої раціоналізації.

Вдосконалення аналізу має основне значення з точки зору централізації управлінських рішень. Такі процеси як: контроль, облік, регулювання та прогнозування використовують аналіз як інструмент для того, щоб мати змогу удосконалити управлінські рішення.

В процесі проведення аналізу адміністративних витрат лісогосподарських підприємств визначається як змінюються адміністративні витрати протягом декількох звітних періодів. Якщо вони помітно збільшуються, треба визначити, які саме витрати збільшилися і за рахунок чого відбулося таке збільшення.

Особливої уваги заслуговує дослідження Безверхого К.В., який пропонує здійснювати економічне стимулювання працівників підприємства за дієве управління адміністративними витратами шляхом застосування премій, а за умови перевитрат – санкцій (рис. 3.4) [5].

Рис. 3.4. Процес економічного стимулювання працівників підприємства за ефективне управління адміністративними витратами

В процесі проведеного дослідження нами запропоновано в положенні про преміювання детально прописати найменування підрозділів, професій та посад, які підлягають преміюванню за виконання чи перевиконання відповідних показників.

З метою уникнення штрафних санкцій за невиконання планових показників, потрібно систему планування формувати таким чином, щоб використовувати максимум якісної та повноцінної первинної інформації і мати можливість вносити зміни, а самі плани взаємопов'язувати із зовнішніми й внутрішніми умовами, що змінюються.

Вважаємо, що саме контроль і аналіз відхилень щомісячно повинен здійснювати планово-економічний відділ підприємства та подавати ці результати у відділ праці та заробітної плати. Відповідальну особу за надання показників до відділу праці та заробітної плати пропонуємо призначити начальника планово-економічного відділу. А відповідальну особу за преміювання або застосування штрафних санкцій пропонуємо призначити заступника директора з персоналу та загальних питань.

Також ми пропонуємо здійснювати аналіз адміністративних витрат не раз на рік, а щоквартально та особливу увагу звертати на їх структуру, щоб вчасно виявити помітне зростання питомої ваги певної статті (статей) адміністративних витрат і з'ясувати причини такого збільшення. Спільне проведення аналізу структури і динаміки дозволяє застосовувати комплексний підхід до дослідження витрат і виявляти слабкі і сильні сторони діяльності підприємства з управління витратами.

В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що аналізуючи структуру та динаміку адміністративних витрат, доцільно здійснювати аналіз за двома напрямками: за елементами та статтями витрат. Особливої уваги заслуговує той факт, що оцінка структури за елементами витрат можна

здійснювати як по лісогосподарському підприємству в цілому, так і за кожним окремим центром відповідальності та по кожному окремому виду продукції.

ВИСНОВКИ

Дослідивши порядок організації обліку та аналізу адміністративних витрат в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” Житомирської області можна зробити наступні висновки:

1. До складу основних позитивних рис системи управління витратами лісгосподарських підприємств звичайно відносять такі: виявлення можливостей скорочення виробничих витрат і створення вигідних умов для економії ресурсів; формування конкурентних переваг цінового походження; підвищення оперативності та адекватності управлінських даних про використання ресурсів підприємства та ін. Система управління витратами та форми її ведення визначаються самостійно лісгосподарським підприємством.

2. Адміністративні витрати є частиною сукупних витрат виробництва і виконують функцію забезпечення безперервності виробничо-господарського процесу. Тому проблема управління адміністративними витратами полягає головним чином не в економії, а в пошуку їх оптимального рівня для кожного окремого суб'єкта господарювання. Водночас, необґрунтоване скорочення адміністративних витрат може викликати і певні негативні наслідки, як, наприклад, зменшення мотивації адміністративно-управлінського персоналу тощо.

3. Метою аналітичного забезпечення управління адміністративними витратами в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” є поєднання правил організації обліку та методики проведення аналізу з метою формування точної, своєчасної та якісної інформації про результати господарської діяльності лісгосподарського підприємства та своєчасного надання інформації зацікавленим як зовнішнім, так і внутрішнім користувачам.

4. Раціональну організацію процесу управління адміністративними витратами лісгосподарських підприємств треба будувати на розумінні логічної

послідовності його етапів. При цьому важливою передумовою ефективного управління адміністративними витратами, забезпечення конкурентоспроможності та соціально-економічного розвитку лісгосподарського підприємства є розуміння економічної природи цих витрат і вміння правильно їх класифікувати.

5. Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”. В процесі проведеного дослідження було проаналізовано показники ефективності господарської діяльності ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”, порівнюючи 2018-2019 рр. Так, сума чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшилася на 12187 тис. грн. або на 76,6 %. Результати аналізу свідчать, що господарство здійснювало свою діяльність досить ефективно отримуючи у 2019 р. чистого прибутку на суму 3240 тис. грн, що на 2537 тис. грн. або у 4,6 р. більше, в порівнянні з 2018 р. (703 тис. грн).

6. Проаналізувавши складові елементів операційних витрат за 2018-2019 роки, важливо відмітити їх збільшення на 8491 тис. грн. або на 55,4 %, це відбулося за рахунок збільшення суми матеріальних витрат на 1305,0 тис. грн, або на 87,6 %, суми витрат на оплату праці на 3835 тис. грн, або на 90,1 %, суми відрахувань на соціальні заходи на 856 тис. грн, або на 94,2 % та інших операційних витрат на 2037 тис. грн, або на 24,3 %.

7. Організація синтетичного та аналітичного обліку адміністративних витрат в ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК” повинна відображати сукупність всіх операцій щодо здійснених витрат. Водночас, на організацію аналітичного обліку здійснюють вплив наступні фактори: особливості діяльності підприємств лісового господарства; асортимент товару, послуг та продукції, яка виробляється ДП “Новоград-Волинський лісгосп АПК”; структура управління підприємства; ступінь організації обліку; рівень автоматизації облікових робіт.

8. Необхідно відмітити, що на даний час облік адміністративних витрат на лісгосподарських підприємствах організований без деталізації місць виникнення

витрат, що здійснює негативний вплив на виявлення резервів зниження даного виду витрат. Тому, з метою отримання достовірної, точно, своєчасної, правдивої та повної інформації доцільно виробничо-господарські підрозділи лісогосподарського підприємства групувати за центрами відповідальності щодо понесених витрати. Необхідно відмітити, що саме за таких умов на кожному рівні управління є можливість забезпечення відповідальності окремих працівників за понесені витрати, а також розробка системи їх раціоналізації.

9. В процесі проведеного дослідження нами запропоновано в положенні про преміювання детально прописати найменування підрозділів, професій та посад, які підлягають преміюванню за виконання чи перевиконання відповідних показників.

10.3 метою уникнення штрафних санкцій за невиконання планових показників, потрібно систему планування формувати таким чином, щоб використовувати максимум якісної та повноцінної первинної інформації і мати можливість вносити зміни, а самі плани взаємопов'язувати із зовнішніми й внутрішніми умовами, що змінюються.

11. Реалії сьогодення свідчать, що в сучасних умовах господарювання актуальною є розробка системи обліку та аналізу нових підходів до ефективного управління адміністративними витратами. В процесі проведеного дослідження нами було запропоновано вести облік адміністративних витрат в розрізі центрів відповідальності та місць виникнення витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрющенко Н.С. Формування інформації про адміністративні витрати в управлінському обліку. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/formuvannya-informacii-pro-administrativni-vitrati-v-upravlinskomu-obliku.html>

2. Артюшок К.А. Облік та аудит адміністративних витрат господарюючого суб'єкта (на прикладі лісогосподарських підприємств Рівненської області): Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04; Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. К., 2005. 20 с.

3. Балан А.А., Крисенко А.В. Система управління витратами на промисловому підприємстві. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2014. № 3 (13). С. 43-49.

4. Безверхий К. В. Непрямі витрати в системі управління промислових підприємств: обліково-контрольний аспект : монографія. К. : Центр уч. літ-ри, 2013. 275 с.

5. Безверхий К. В. Удосконалення обліку непрямих витрат у частині витрат іншої операційної діяльності підприємства. *Облік, контроль та аналіз на підприємствах АПК: стан та перспективи розвитку: Зб. тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*. 2010. С. 8-10.

6. Безорашина І. Списання адміністративних витрат. *Все про бухгалтерський облік*. 2000. № 12 (437). С.16-17.

7. Білоусов А.Г. Бухгалтерський облік і аудит: Підручник . К.: "Знання", 2001. 350 с.

8. Васка В. М. Значення внутрішнього контролю для забезпечення ефективності управління адміністративними витратами підприємств торгівлі. URL: http://www.rusnauka.com/32_PVMN_2011/Economics/10_97613.doc.htm.

9. Волкова М.В. Система управління витратами промислового підприємства. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2013. № 3 (23). С. 25-33
10. Гісем Н.В., Волошин Н.Т. Методологічні основи обліку адміністративних витрат. URL: http://www.rusnauka.com/6_PNI_2013/Economics/7_127256.doc.htm
11. Гоголь М.М. Вплив витрат управлінського обліку на функціонування інтегрованого бізнесу. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/viewFile/115202/109575>
12. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: Практичний посібник. - К: Лібра, 2004. - 880с.
13. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. (з останніми змінами та доповненнями від 8.12.2016р.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
14. Давидович І.Є. Управління витратами. Навчальний посібник. К: ЦУЛ., 2007. С.79-80.
15. Дем'яненко С.І. Менеджмент аграрних підприємств: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005. 347.
16. Дмитренко А.В. Облік адміністративних витрат в складі виробничої собівартості продукції будівництва. URL: http://www.rusnauka.com/SND/Economics/7_dmitrenko.doc.htm
17. Жук В. М. Реформування бухгалтерського обліку та звітності: стан та перспективи. *Облік і фінанси АПК*. 2005. №3. С. 4-13.
18. Костецька Н. Стратегічне управління витратами хлібопекарських підприємств. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль: ТНТУ, 2014. Том 44. № 1. С. 138 – 145.
19. Лепетан І.М., Прохорова В.В. Проблеми управління адміністративними витратами. URL:

http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Economics/7_56697.doc.htm

20. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах лісового господарства України. К.: Держком. лісов. госп-ва України, 2002. 118 с..

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" Наказ Мінфіну від 07.02.2013 р. №73: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

22. Озеран В.О., Чік М.Ю. Вплив організаційно-технологічних особливостей лісового господарства на методику обліку та контролю витрат і калькулювання собівартості продукції). URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2876/1/77.pdf>

23. Податковий кодекс України Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20120601>

24. Подмешальська Ю. В., Феофанов Л. К., Осетрова Г.Ю. Облік та аудит адміністративних витрат. *АГРОСВІТ*. 2018. № 23. С. 37-44.

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України 31.12.99 N318, зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

26. Прокопович Л. Б., Шинкаренко А. В., Шевчук Н.О. Облік адміністративних витрат в умовах децентралізованої системи управління підприємством. URL: <http://economy.chdu.edu.ua/article/view/130813/126454>

27. Ромашко О.М. Оцінка та облік витрат за міжнародними стандартами звітності/ URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92419/27-Romashko.pdf?sequence=1>.

28. Свистун Л.А. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. *Економіка і регіон*. 2017. № 4 (65). Полтава: ПолтНТУ. С.70 – 74.

29. Струк Н.С. Шляхи удосконалення організації обліку невиробничих

операційних витрат підприємства у контексті формування статусу надійного ділового партнера на ринку. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. С. 28-292

30. Сук П. П. Нарахування та списання адміністративних витрат. *Бухгалтерія*. 2001. № 5 (420). С.29-31.

31. Фінанси підприємств: Підручник. За ред. А.М. Поддєрьогіна. К.: КНЕУ, 2006. 552 с.

32. Фінансова звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Практичний посібник. К.: Лібра, 1999. 336 с.

33. Фінансово-економічний аналіз: Підручник/Буряк П. Ю., Римар М. В., Бець М. Т. та ін. Під заг. ред. П. Ю. Буряка, М. В. Римара – К.:ВД „Професіонал”, 2004. – 528 с.

34. Хілінський Ю., Коли і за що відповідає директор. Все про бухгалтерський облік. 2004. № 91 (1002). С. 4 -8.

35. Христенко Л.М., Мозговий Р.О. Побудова системи управління витратами промислового підприємства. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/portal>.

36. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства: [навч. посіб.]. К. : ЦУЛ, 2002. 656 с.

37. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 566 с.

38. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 574 с.

39. Цигилик І. І. Економічний аналіз основних чинників підвищення ефективності підприємницької діяльності. Актуальні проблеми економіки. 2011. № 7. С. 90-96.

40. Чабанова Н. В., Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. К.: Видавничий центр „Академія”, 2002. 672 с.

41. Чебан Ю. Особливості обліку та контролю адміністративних витрат :

теоретичні аспекти та напрямки удосконалення. *Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія : Економічні науки*. 2015. Випуск 36. Частина 2. Том 2. С. 71–76

42. Череп А. В. Організація управління адміністративними витратами на підприємствах. *Економіка та держава*. 2006. № 5. С. 50–52.

43. Череп А.В. Проблеми обліку і аналізу адміністративних витрат. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2005. №9(52). с.68-73.

44. Чичуліна К.В. Удосконалення системи управління витратами на сільськогосподарських підприємствах. *Ефективна економіка*. 2016. № 5.

45. Чичуліна К.В. Формування оптимальної системи управління витратами підприємств (на прикладі ПрАТ «Полтавський машинобудівний завод»). URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2019/41.pdf

46. Шапошник Ю. О. Функціонально-структурна модель управління витратами підприємства. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream.pdf>

47. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.:Знання, 2006.- 525 с.

48. Шендригоренко М. Т. Адміністративні витрати в системі ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства. *Фінансова система України. Наукові записки. Серія “Економіка”*. Випуск 182011. С. 447-452.

49. Шендригоренко М.Т., Кирикович І. С. Методика обліку адміністративних витрат підприємства та її спрямованість на прийняття управлінських рішень. URL: http://www.rusnauka.com/24_SVMN_2008/Economics/26945.doc.htm

50. Шиманська А. А. Організаційно-методичні підходи до класифікації витрат підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип.8 частина 4. С. 215–219.

ДОДАТКИ